

ERI METSÄNKÄSITTELY- MENETELMIEN HIILITASE

Timo Pukkala

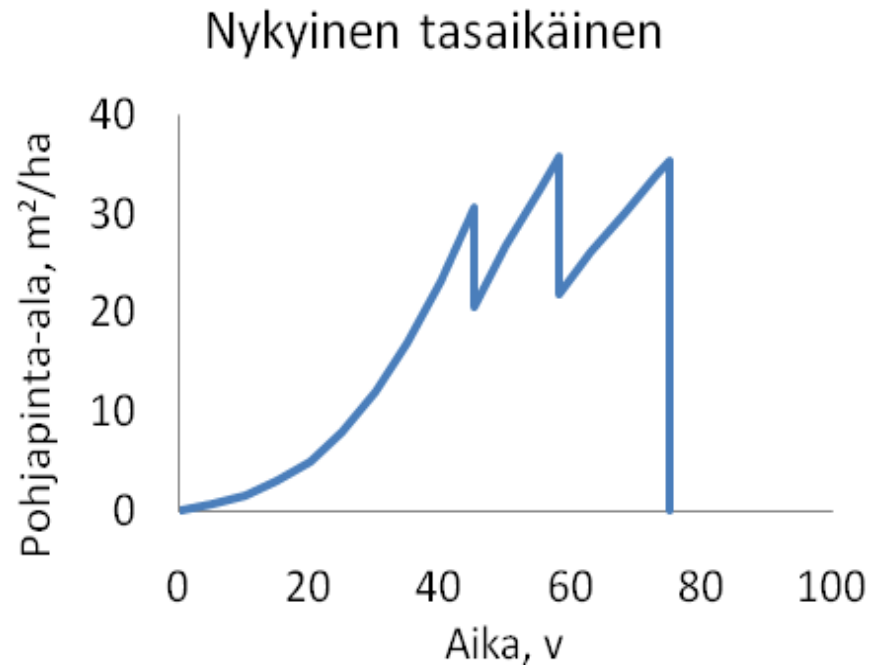
Sisältö

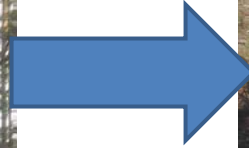
- Eri metsänkäsittelymenetelmät
- Huomioita hiilitaseesta
- Hiilitaseen laskenta
- Tuloksia hiilitaseesta
- Päätelmiä

Tasaikäismetsätalous

- Uudistusalan ennakkoraivaus
- Avohakkuu
- Maanpinnan käsittely
- Istutus
- Varhaisperkaus
- Taimikonhoito
- Ensiharvennus
- Harvennus
- Avohakkuu

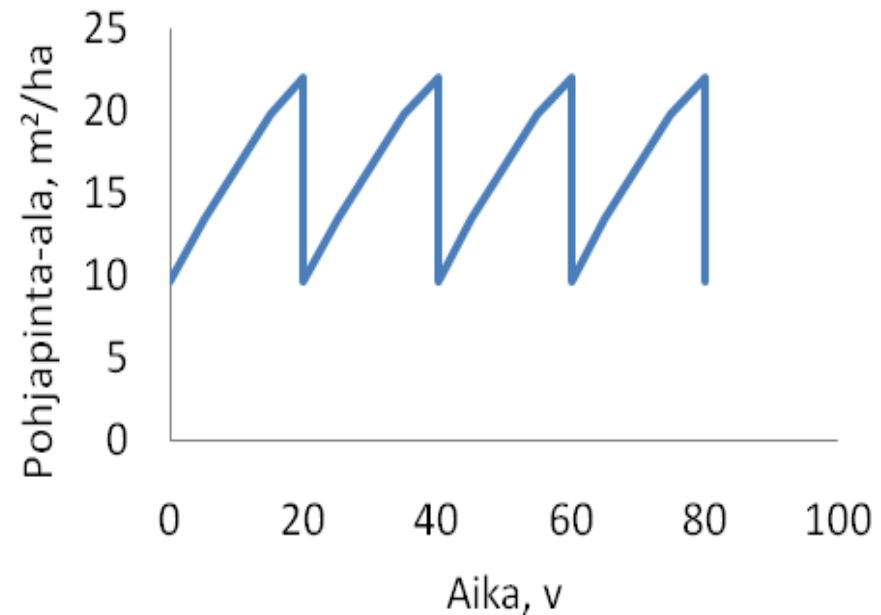

Tasaikäismetsätalous

Eri-ikäismetsätalous

- Yläharvennus
- Yläharvennus
- Yläharvennus
- Yläharvennus
- Yläharvennus
- Yläharvennus
- Yläharvennus

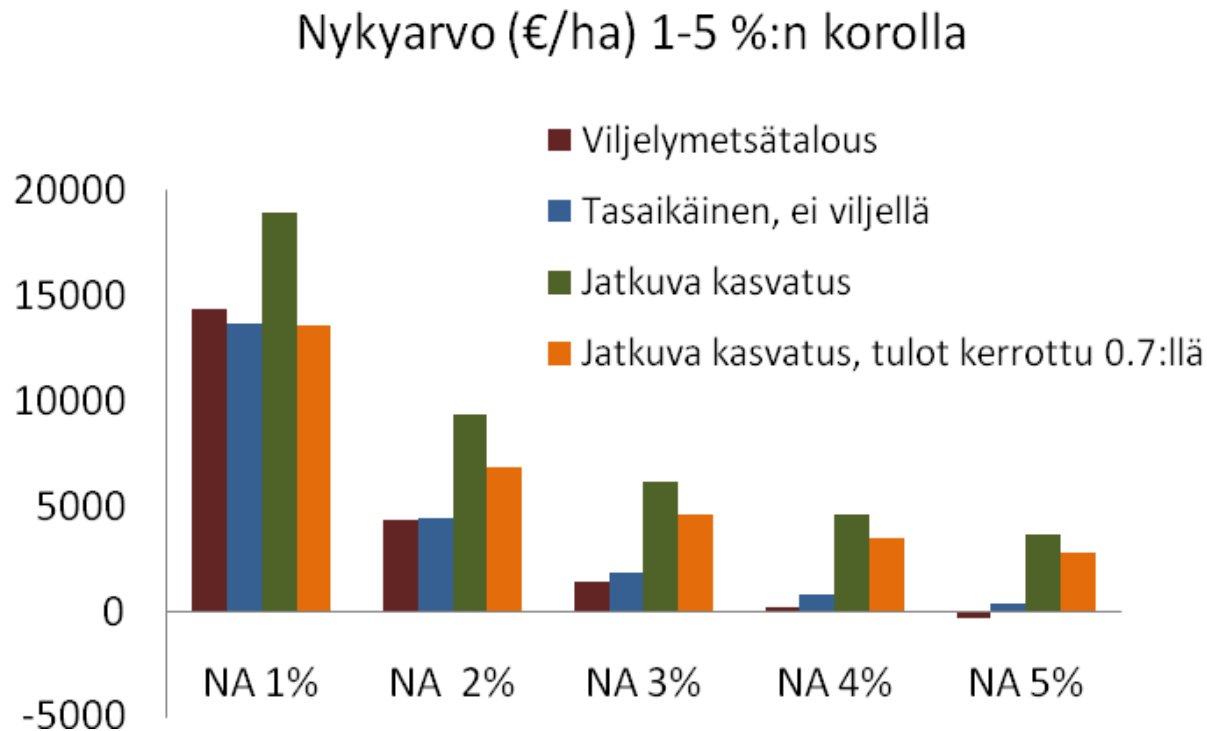
Eri-ikäismetsätalous

Muu jatkuva kasvatus

Jaksollinen – jatkuva: Kannattavuus

Jatkuva kannattaa kun: (1) suuri korko, (2) huono kasvu(paikka), (3) suuret kustannukset, (4) huono hinta

Huomioita hiilestä

- Sademetsä ei yleensä sido (enää) hiiltä
  - ▣ Hiilitase = 0 !
  - ▣ Hiiltä sitoutuu niin kauan kuin biomassa lisääntyy
  - ▣ Metsän hiilitase on aina lopulta nolla
- Sademetsän hakkuu ei aina merkitse hiilipäästöjä
  - ▣ Sademetsän **hävitys** aiheuttaa hiilipäästöjä
  - ▣ Hakkuun vaikutus riippuu tuotteista ja korjuuteknologiasta
  - ▣ Pitkäikäisiin tuotteisiin voidaan sitoa hiiltä
  - ▣ Hakkuun jälkeen biomassa kasvaa -> hiiltä sitoutuu
  - ▣ Kokonaisvaikutus voi olla positiivinen tai negatiivinen

Hiilitaseen laskenta

Käytetty kahta tunnusta:

- Biomassaan sitoutuneen hiilen määrä (Carbon Stock)
  - $CS = 0.5 \times \text{Biomassa}$
- Hiilitase tietyssä aikana (Carbon Balance):
  - Sidottu hiili – Vapautunut hiili

- Laskennassa tarvitaan:
  - Biomassamalleja (tai kertoimia)
    - Runko (tilavuus x kuivatiheys)
    - Oksat, lehdet = $f(d, h)$
    - Juuret = $f(d, h)$
  - Lahoamisen simulointia
    - Kuolleet puut
    - Hakkuutähteet
    - Tuotteet: Elinikä -> lahoaminen

Hiilitaseen laskenta

- Elävän puuston biomassan muutos (B , +/-)
- Hakattujen puiden biomassa (H , +)
- Kuolleiden puiden biomassa (K , +)
- Metsässä olevan kuolleen puuaineksen hajoaminen (P , -)
  - ▣ Metsässä vanhastaan olevan kuolleen puuaineksen hajoaminen
  - ▣ Tarkastelukauden aikana kuolevan puuaineksen hajoaminen

Lisäksi voidaan ottaa huomioon:

- Metsästä hakattujen ja pois vietyjen puiden hajoaminen (T , -)
  - ▣ Ennen laskentakauden alkua valmistettujen tuotteiden hajoaminen
  - ▣ Laskentakauden aikana valmistettujen tuotteiden hajoaminen
- Korjuun, kuljetuksen ja valmistuksen hiilipäästöt (V , -)
- Korvausvaikutukset (S , +)

$$C_{t1,t2} = a(B_{t2} - B_{t1} + H + K) - a(P + T) - V + S \quad a = \text{hiilen osuus biomassasta}$$

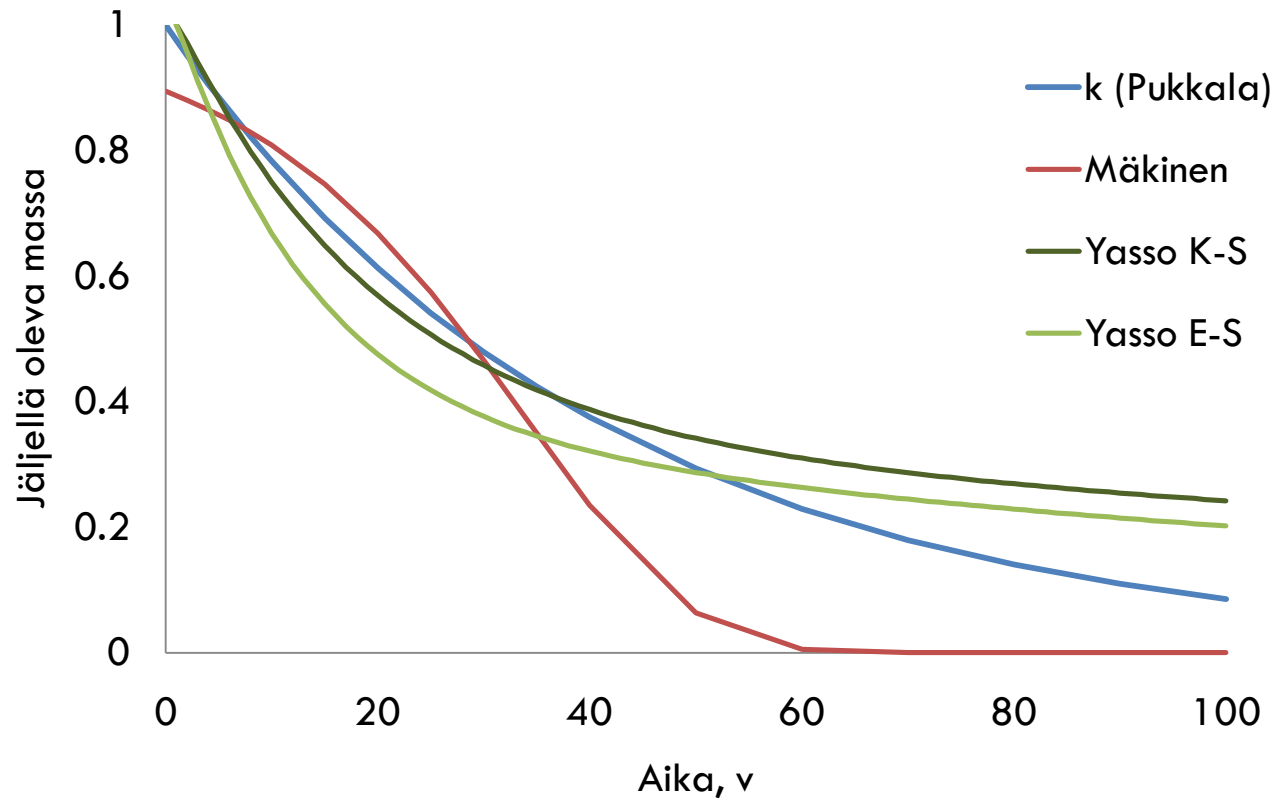
Kuolleen aineksen hajoaminen

1. $B_t = B_0 \exp^{-kt}$ (k = vuodessa hajoava osuus biomassasta)
  - k riippuu puulajista, ositteesta, rungon koosta, lämpötilasta
2. Mäkisen ym. empiiriset mallit
  - On vain rungoille
3. Yasso
  - Aines jaetaan kemiallisiin komponentteihin
  - Niillä eri hajoamisnopeus (eri k)
  - Siirtymiä komponenttien välillä simuloidaan

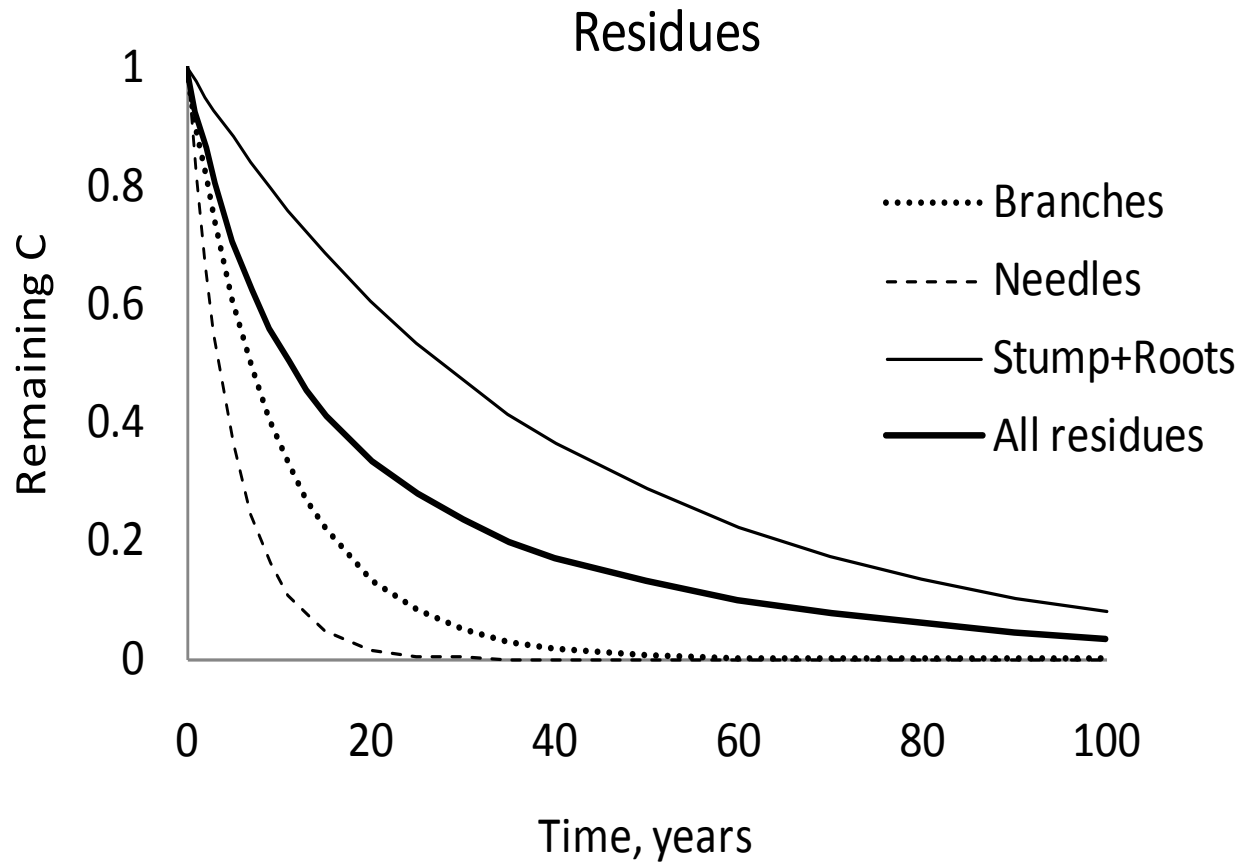
Tämän esityksen tulokset perustuvat menetelmään 1

Kuolleen aineksen hajoaminen

Mänty maarunko, läpimitta 20 cm

Kuolleen aineksen hajoaminen

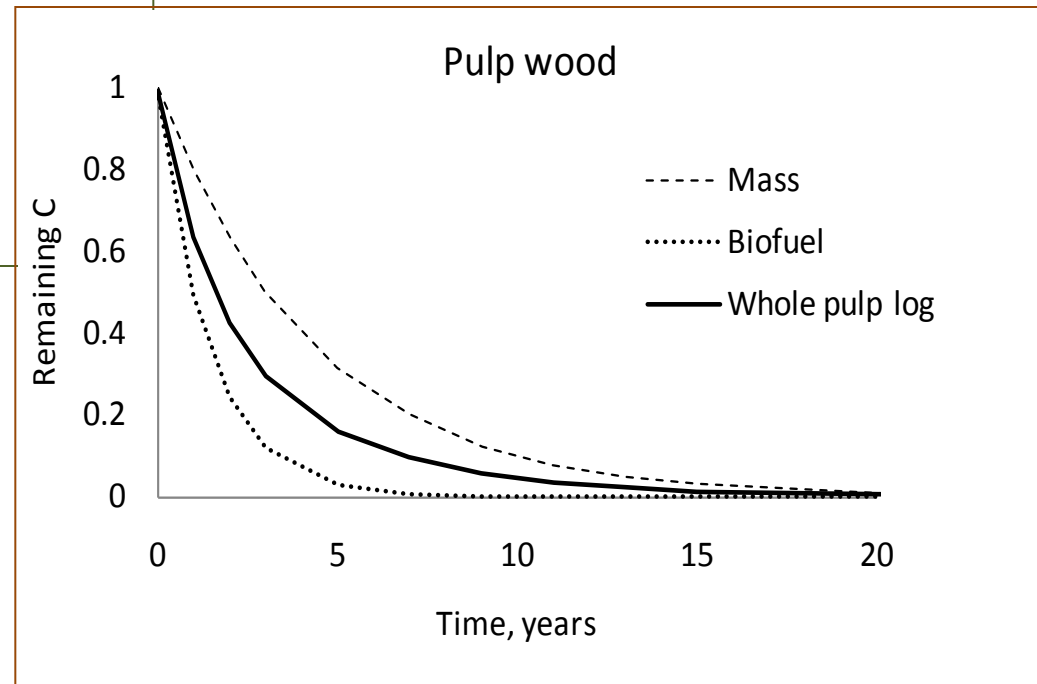
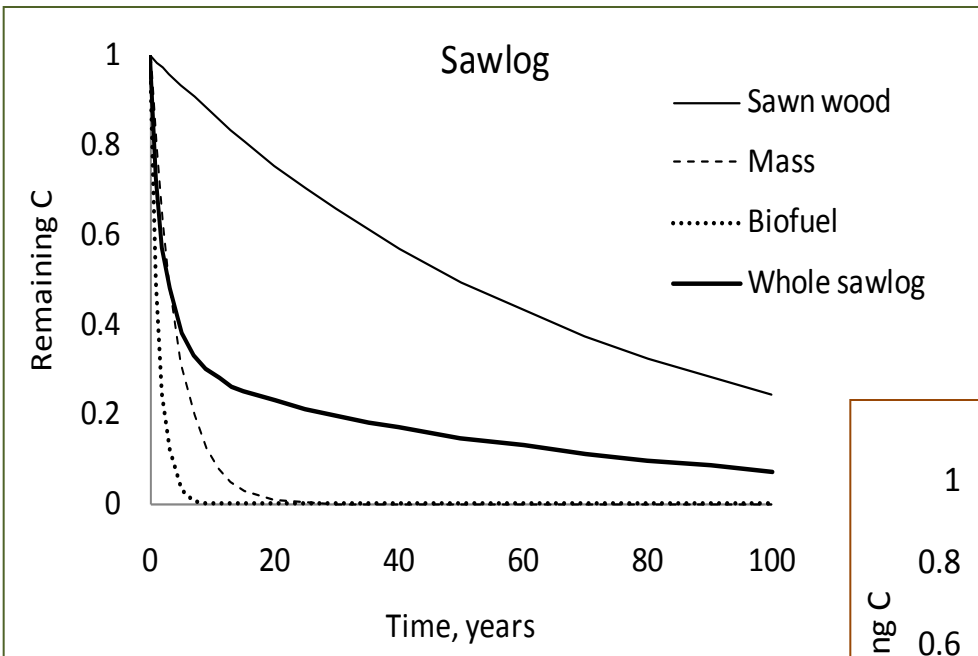

Tuotteiden hajoaminen

- Pois vietävä puu jaetaan:
  - Tukkiosa
  - Kuituosa
  - Energiaranka
  - Oksa- ja kantobiopolttoaine (2/3 massasta, jos korjataan)
- Tukkiosa jaetaan edelleen
  - Pitkäkestoinen (sahatavara ja vaneri), puoliintumisaika 50 v
  - Mekaaninen massa
  - Kemiallinen massa
  - Polttoaine
- Kuituosa jaetaan edelleen
  - Mekaaninen massa
  - Kemiallinen massa
  - Polttoaine

Eri ositteilla eri k
Ositteiden hajoamista
simuloidaan kaavalla
$$B_t = B_0 \exp^{-kt}$$

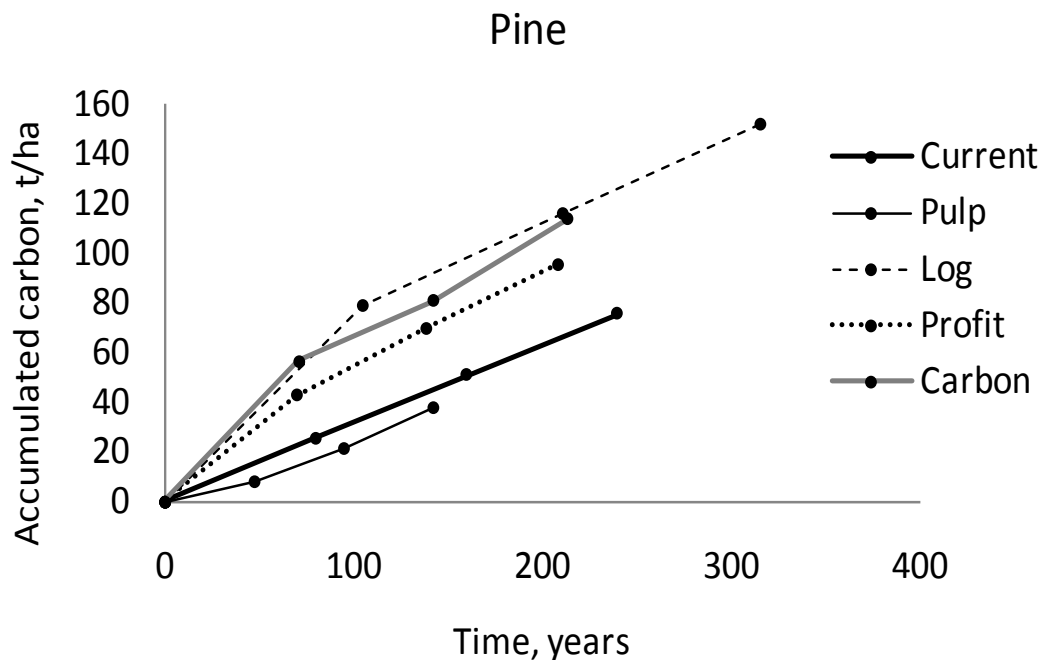
Tuotteiden hajoaminen

Tuloksia 1 Mänty, tasaikäismetsätalous

- Kolme aiempaa kiertoaikaa nykyohjeiden mukaisia
- Tuleva käsittely optimoitu eri tavoitteilla
- Hiilen kertyminen 3 seuraavan kiertoajan aikana
- Korvausvaikutukset: $\frac{1}{2}$ biopolttoaineelle, $\frac{1}{3}$ sahatavaralle

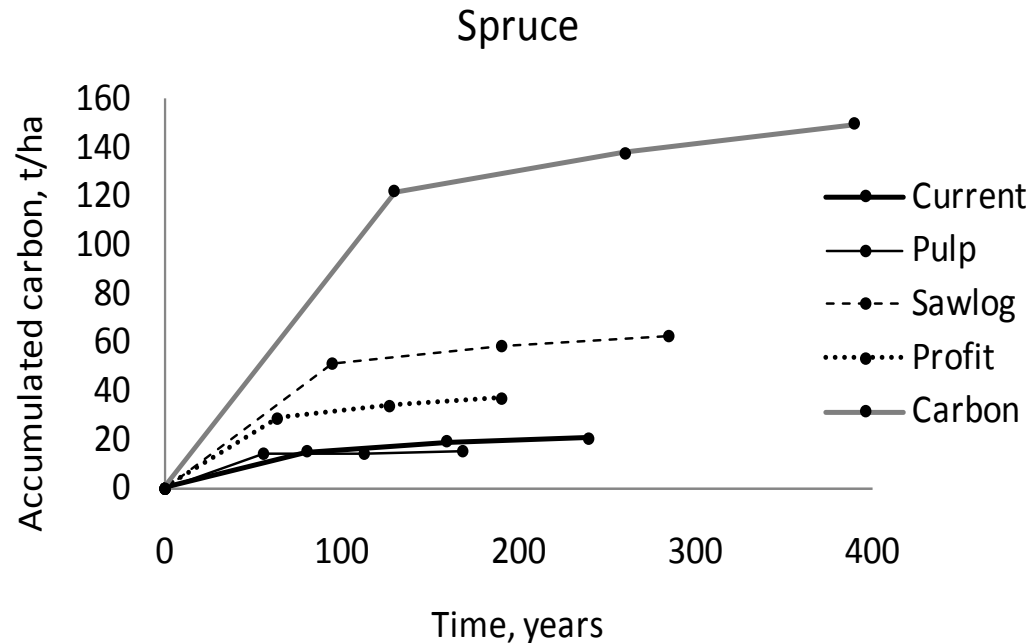
Hyviä

- Max hiilensidonta
- Max kannattavuus
- Max tukki

Huonoja

- Nykysuositukset
- Max kuitupuun tuotos

Tuloksia 2 Kuusi, tasaikäismetsätalous

Hyviä

- Max hiilensidonta

Keskinkertaisia

- Max tukkituotos

- Max kannattavuus

Huonoja

- Nykysuositukses

- Max kuitupuun tuotos

Millainen on Max hiilensidonta –vaihtoehto ?

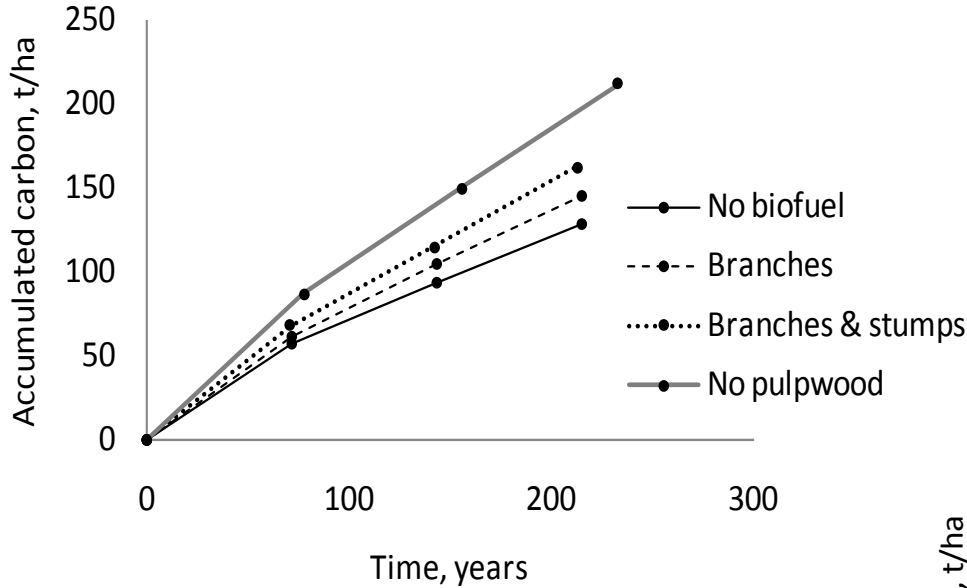
-Hyvin pitkä kiertoaika

-Erittäin myöhäinen ensimmäinen harvennus

-Korjataan vain suuria tukkipuita, joissa kuituosuus on hyvin pieni

Tuloksia 3, biopolttoaine

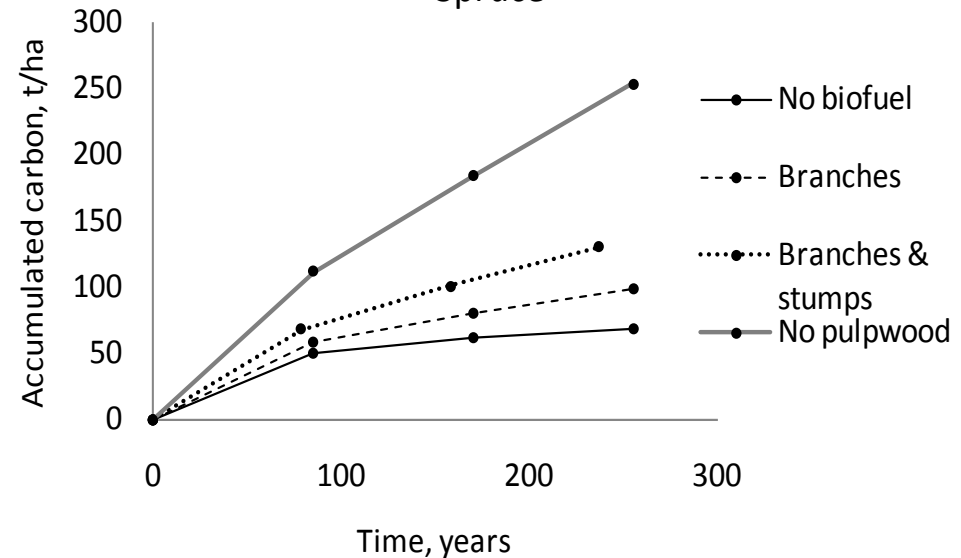
Pine

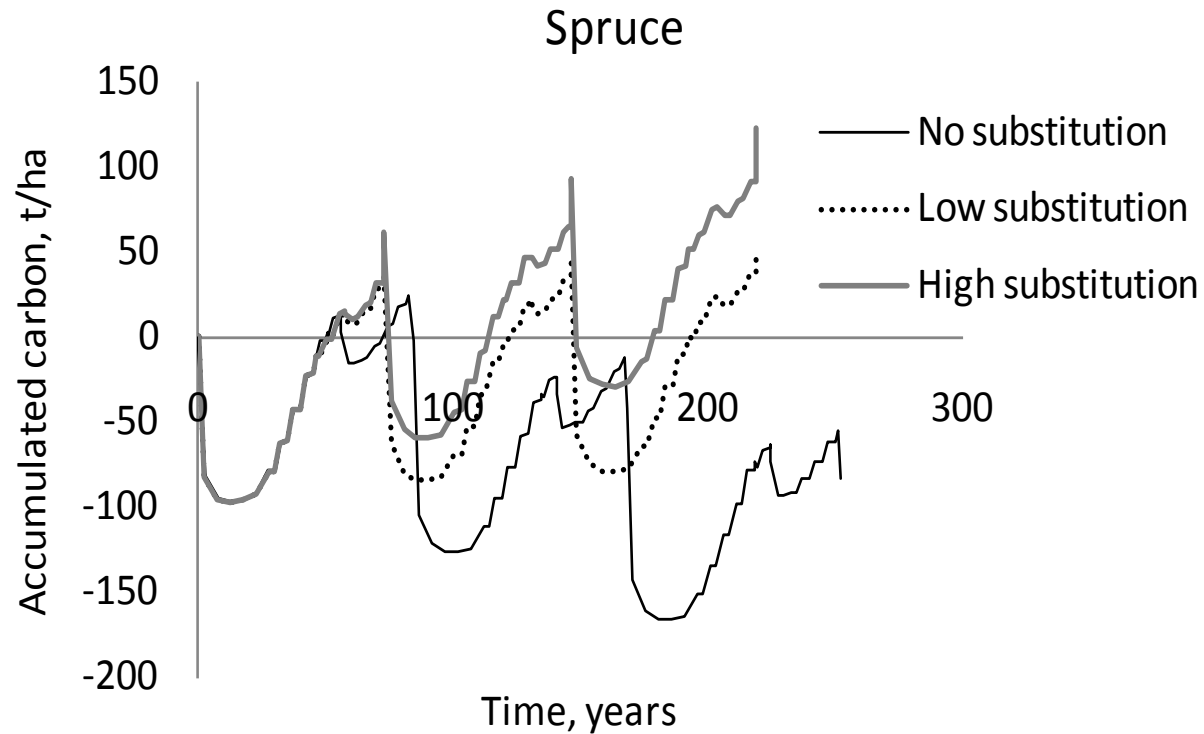
"No pulpwood"
tarkoittaa, että
kuitupuu poltetaan

Hiilitaseen kannalta
parasta olisi korjata
vain tukkia ja
biopolttoainetta

Spruce

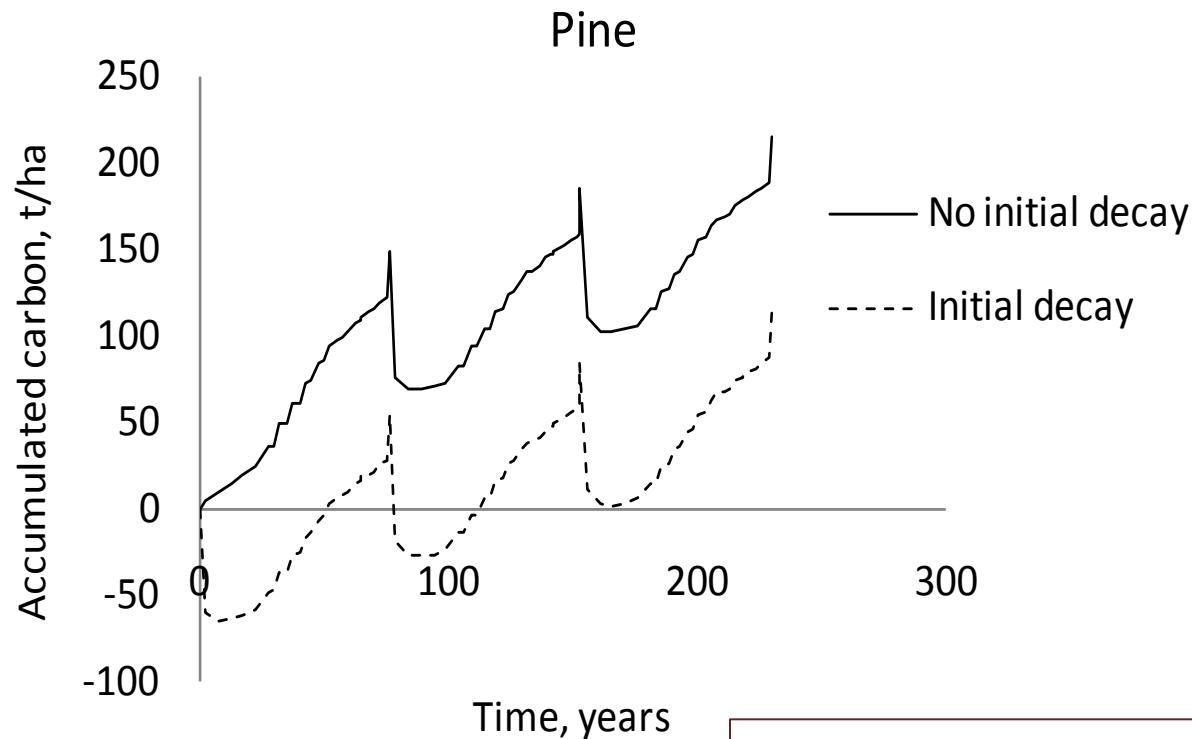

Tuloksia 4, korvausvaikutukset

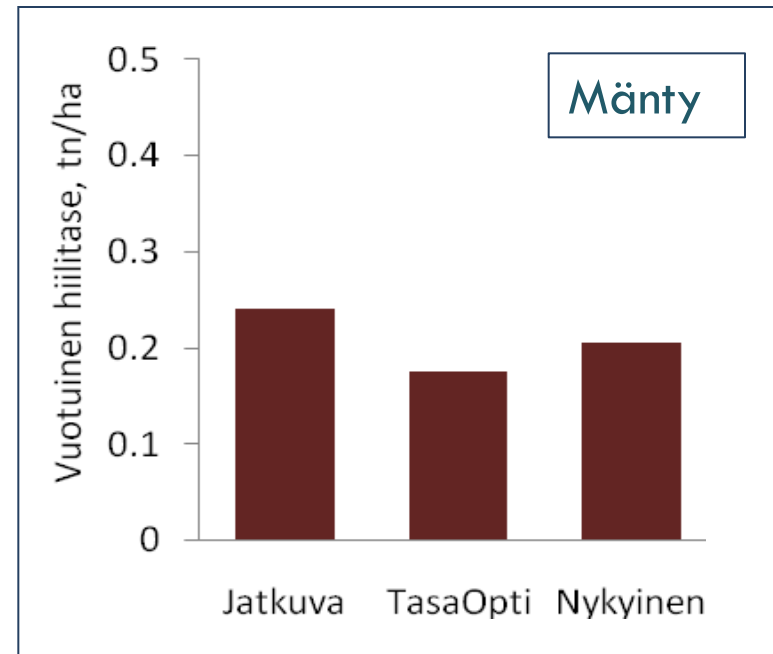
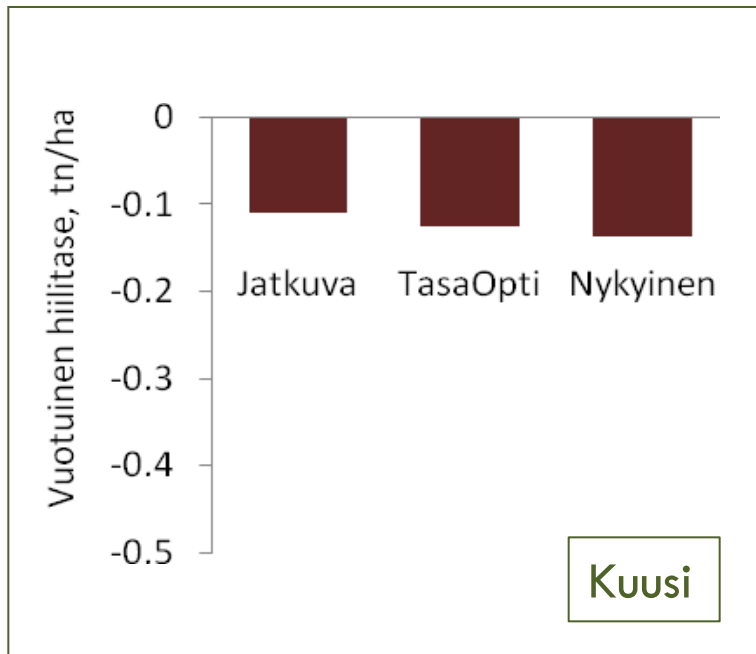
Ilman korvausvaikutuksia
metsätalouden hiilitase on aina
lopulta negatiivinen

Tuloksia 5, jälleenmetsitys

Jälleenmetsityksessä hiilitase on **aluksi** paljon parempi (ei hajoavaa massaa varhemmilta kiertoajoilta)

Tuloksia 6, eri-ikäismetsätalous

TasaOpti: maksimoidaan puuntuotannosta, hiilensidonnasta ja mustikan keruusta koituvaa kokonaishyötyä

Eri-ikäismetsätalouden hiilitase on vähän parempi

Syy: korjataan lähes pelkästään tukkipuita

Ero olisi isompi, jos avohakkuu lisäisi maahengitystä

Päätelmiä 1

- Kuinka metsätalouden hiilipäästöjä voidaan vähentää
  - ▣ Pidentämällä kiertoaikaa
  - ▣ Lykkäämällä ensiharvennusta
  - ▣ Käyttämällä yläharvennusta
  - ▣ Käyttämällä eri-ikäismetsätaloutta
  - ▣ Kasvattamalla mäntyä (ja koivua)
  - ▣ Polttamalla kuusikuitupuu

Päätelmiä 2

- Kuinka metsätalouden avulla voidaan sitoa hiiltä
  - ▣ Suurentamalla biomassaa
  - ▣ Tuottamalla pitkäikäisten tuotteiden raaka-aineita
  - ▣ Vähentämällä hoidon, korjuun, kuljetuksen ja valmistuksen päästöjä
  - ▣ Korvaamalla puulla öljyä, terästä ja betonia
  - ▣ Metsittämällä puuttomia alueita
  - ▣ Käsittelemällä metsää niin, ettei maan hiilivarasto rupea pienenemään

